

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

Izveštaji i funkcionalnosti u web aplikaciji za posjednike goveda (ePosjednik)

- Uputa za uzgajivače mliječnih i kombiniranih pasmina goveda -

Osijek, 2022. godine

CENTAR ZA STOČARSTVO

Vinkovačka cesta 63c, 31000 Osijek, e-mail: cs@hapih.hr, www.hapih.hr
MB:2528614, OIB: 35506269186, IBAN: HR1210010051863000160

SADRŽAJ:

UVOD	2
1. PRISTUP WEB APLIKACIJI	3
2. IZVJEŠTAJI KONTROLE MLIJEČNOSTI	5
2.1. Dnevni izvještaj kontrole mliječnosti	5
2.2. Određivanje hranidbenog statusa	7
Odnos bjelančevine : urea	7
Odnos mliječne masti i dnevne količine mlijeka	9
Odnos bjelančevina i dnevne količine mlijeka	10
Odnos indeksa masti i bjelančevina (IMB) i dnevne količine mlijeka	11
Odnos uree i dnevne količine mlijeka	12
2.3. ODREĐIVANJE ZDRAVSTVENOG STATUSA	13
Somatske stanice prema stadiju laktacije	13
Odnos broja somatskih stanica spram trenutne i prethodne kontrole	14
Odnos broja somatskih stanica prije suhostaja i nakon teljenja	15
Prosječni broj somatskih stanica tijekom zadnjih 12 mjeseci	16
Mjesečno kretanje broja somatskih stanica	16
Postotni udio somatskih stanica	17
Diferencirane somatske stanice	18
3. OSTALI IZVJEŠTAJI	19
Proizvodni list krave	19
Godišnji izvještaj stada	21
Pregled porijekla stada	22
Provjera srodstva	23
Izvještaji ocjene vanjštine krava	24
Izvještaj uzgojnih vrijednost krava	26
Odnos laktoze i dnevne količine mlijeka	27
Procjena rizika za nastanak ketoze	28
Plan osjemenjivanja	30
4. REGISTAR REPRODUKCIJSKOG MATERIJALA	34
Prirodni pripust	34
Umjetno osjemenjivanje	34

UVOD

Web Aplikacija za posjednike - *ePosjednik* (<https://stoka.hpa.hr/eposjednik/>) sadrži mnogobrojne funkcionalnosti iz područja evidencije, kontrole proizvodnosti i selekcije goveda. Rezultati aktivnosti prikazani su u obliku različitih izvještaja, koji pomažu u svakodnevnom upravljanju stadom. U ovoj uputi nalazi se kratak prikaz i tumačenje pojedinačnih izvještaja, pri čemu je najveća pozornost dana izvještajima kontrole mliječnosti, koja je najzahtjevniji dio kontrole proizvodnosti. Rezultati kontrole mliječnosti (*goveda/kontrola mliječnosti*) pomažu pri određivanju hranidbenog, zdravstvenog i reproduktivnog statusa stada. Sadržaj mliječne masti i bjelancevina, razina uree, te njihov međusobni odnos ili odnos prema dnevnoj količini mlijeka, može ukazati na metaboličke probleme uvjetovane hranidbom neprilagođenom stvarnim potrebama krava. Broj somatskih stanica je indikator zdravlja vimena.

HAPIH je član ICAR-a (Međunarodna organizacija za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja - *eng. International Committee for Animal Recording*) i INTERBULL-a (Međunarodna služba za genetsko vrednovanje bikova - *eng. International Bull Evaluation Service*) te svoje aktivnosti u području govedarstva obavlja prema pravilima ovih međunarodnih organizacija. HAPIH je nositelj ICAR-ovog Certifikata kvalitete, kojim se potvrđuje visoka razina kvalitete i sigurnosti usluga koje HAPIH pruža svojim korisnicima, a pokriva slijedeće aktivnosti: označavanje i registracija domaćih životinja, kontrola mliječnosti krava, kontrola tovnosti goveda, ocjena vanjštine krava, kontrola mliječnosti ovaca i koza, laboratorijska analiza mlijeka, obrada podataka, vođenje matičnih knjiga, kontrola proizvodnosti ostalih osobina te genetska procjena u goveda, ovaca i koza. Certifikat kvalitete doprinosi očuvanju povjerenja korisnika u rezultate navedenih aktivnosti te primjenu tih rezultata u uzgoju goveda, ovaca i koza.

1. PRISTUP WEB APLIKACIJI

Prijava preko izbornika e-hapih na web stranici HAPIH-a <https://www.hapih.hr/ehapih/>

Centar za stočarstvo

Za prijavu je potreban IKG i PIN.

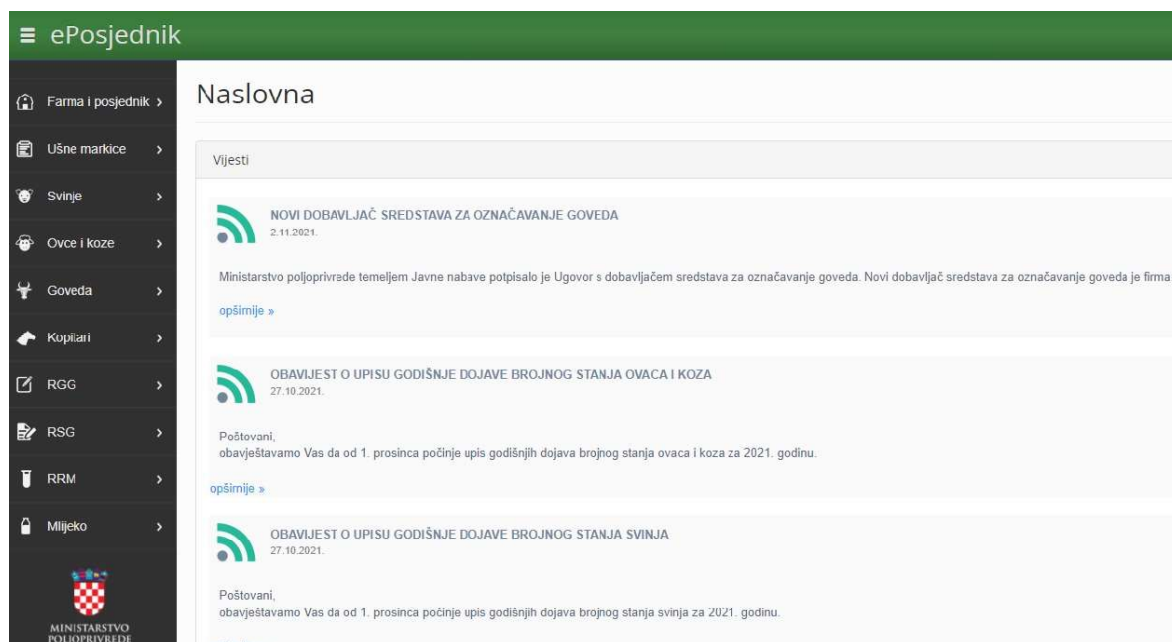
ePosjednik

Prijava

Naslovna stranica

Nakon unosa IKG-a i PIN-a prikazuje se izbornik s funkcionalnostima. Izvještaji za uzgajivače nalaze se u izborniku GOVEDA. U nastavku slijedi opis svih izvještaja, kako onih iz kontrole mliječnosti tako i ostalih.

2. IZVJEŠTAJI KONTROLE MLJEČNOSTI

2.1. Dnevni izvještaj kontrole mliječnosti

DNEVNI IZVJEŠTAJ

Temp (C)	0
Vlaga (%)	0
THI	0

Kontrolno razdoblje: 30

Rb	Životni broj	Ime	Lak.	Dani	DKM (kg)			m.m.		Bjel	Lakt.	stbm	BSS (*1000)			IMB	Urea	Pripust		
					kont.	pret.	%	%	%				kont.	pret.	%			Datum	Ime bika	HB
1	DE 0360481872	AVA 149	1	26	24,5	(0,0)	2,79	3,13	4,85	8,82	49	(0)	0,89	21	4.8.2021	MAURIZIO	8663			
2	DE 0361253728	MONA 104	1	103	19,9	(22,1)	3,23	3,60	4,71	9,19	40	(36)	0,90	19						
11	HR 7201062398	MILKA 147	1	44	28,6	(23,1)	3,35	3,20	4,88	8,85	488	(61)	1,05	14						
12	HR 8201045141	PEPSI 120	1	66	25,2	(26,0)	3,74	3,45	4,79	9,07	34	(56)	1,08	22	25.6.2021	PARACELUS	8771			
13	HR 8201131921	JAGODA	1	81	22,0	(21,5)	2,70	2,96	4,68	8,45	45	(25)	0,91	15						
14	AT 332735938	ANGIE 123	2	28	49,7	(0,0)	3,58	2,75	4,54	8,27	15	(0)	1,30	21	18.9.2021	MAURIZIO	8663			
15	AT 566599238	FLORIN	2	318	13,4	(14,8)	4,31	3,84	4,47	9,27	51	(74)	1,12	22						
21	HR 5201075448	MIMA 101	2	38	35,6	(22,4)	3,04	3,51	4,79	9,20	78	(112)	0,87	24	13.9.2021	MAURIZIO	8663			
30	HR 5200834273	PELKA 122	3	217	22,6	(23,5)	3,60	3,70	4,49	9,02	186	(94)	0,97	17	18.9.2021	MAURIZIO	8663			
34	HR 4200523879	LOLA 112	4	265	20,9	(24,1)	3,83	3,61	4,85	9,38	24	(0)	1,06	26	9.9.2021	MAURIZIO	8663			
43	HR 4101949051	IVA 100	9	79	28,9	(31,5)	3,40	3,50	4,42	8,64	774	(78)	0,97	13						

43 - krava sa uzorkom mlijeka	2,7	165,8	26,3	25,2	3,57	3,49	4,69	9,07	143	104	1,0	20	Ukupno mlijeko (kg): 1130						

UDIO KOMPONENTI MLJEKA PO PROIZVODNIM GRUPAMA

Proizvodnja	Krava	DKM kg	mm %	Bjel %	BSS x1000	Lakt %	IMB	Urea mg/100 ml
15,1 - 25 kg	20	21,5	3,74	3,63	192	4,66	1,03	20
25,1 - 35 kg	14	29,0	3,52	3,38	142	4,72	1,04	18
iznad 35 kg	5	40,7	3,10	3,12	44	4,65	0,99	21
1. lak. 1 - 100 dana	7	25,9	3,45	3,27	136	4,82	1,06	18
1. lak. 101 - 250 dana	1	19,9	3,23	3,60	40	4,71	0,90	19
1. lak. iznad 250 dana	3	22,6	3,85	3,78	115	4,60	1,02	22
ostale lak. 1 - 100 dana	11	34,6	3,24	3,19	113	4,66	1,02	20
ostale lak. 101 - 250 dana	11	24,8	3,67	3,66	145	4,65	1,00	20
ostale lak. iznad 250 dana	6	19,6	4,12	3,71	310	4,67	1,11	19

* nisu uključene krave bez podataka o laboratorijskoj analizi

ZAKLJUČENE STANDARDNE LAKTACIJE

Životni broj	Ime	Otac	Lak	Pocetak	Završetak	Dani	305 DANA					CIJELA LAKTACIJA					Servis period dani
							Mlijek. kg	m.m. kg	%	Bjel. kg	%	Mlijek. kg	m.m. kg	%	Bjel. kg	%	
HR 1122336655	TENA	DON	01	21.03.20	07.11.20	231	4.175	153	3,67	147,4	3,53	4.175	153	3,67	147	3,53	0
HR 9988552244	PAVKA	RONI	06	11.11.19	08.12.20	393	6.636	226	3,40	234,9	3,54	7.627	261	3,42	271	3,56	151
HR 4477889966	MIA	REDOUTE	03	18.07.20	13.04.21	269	8.737	239	2,74	314,6	3,60	8.737	239	2,74	315	3,60	0
HR 8855223344	TOČKICA	INNOCENT	01	15.07.20	13.04.21	272	5.849	180	3,08	188,4	3,22	5.849	180	3,08	188	3,22	0

PROSJEČNA PROIZVODNJA (STANDARDNA LAKTACIJA - 305 DANA)

Broj laktacija	Mlijeko		Mliječna mast		Bjelančevine		Servis period dani
	kg		kg	%	kg	%	
14	7.450		251	3,37	253	3,39	151

Legenda:

1. Uobičajene vrijednosti: m.m. 3-5%; bjelančevine 3,2-3,8%; IMB 1,1-1,5; Urea 15-30.
2. Kratice: DKM - dnevna količina mlijeka, BSS - broj somatskih stanica, IMB - indeks mast / bjelančevine, lakt - laktacija, MTR - međutrudbeno razdoblje, THI - temperaturno-humidni indeks.
3. Upozorenje: razina laktacije ispod 4,5% ukazuje na opasnost od pojave bolesti udoja.
4. Napomena: navedeni podaci mogu se isključivo koristiti za potrebe uzgojno-selektorskog rada.

Dnevni izvještaj kontrole mliječnosti se sastoji od nekoliko cjelina. U prvoj tablici prikazane su krave kojima je uzet uzorak i napravljena laboratorijska analitika. Uključeni su slijedeći podaci: redni broj laktacije, dani u laktaciji, dnevna količina mlijeka (za kontrolni i prethodni mjesec), sadržaj mliječne masti, bjelančevina i laktoze, broj somatskih stanica (za kontrolni i prethodni mjesec), indeks mast/bjelančevine, urea i zadnje osjemenjivanje (datum i bik). U zaglavlju je prikazana vrijednost temperaturno-humidnog indeksa (THI). THI ukazuje na mikroklimatske uvjete u staji, što je osobito važno tijekom ljetnih mjeseci. Visoka temperatura u kombinaciji s visokom relativnom vlagom zraka jedan je od uzroka smanjenja proizvodnje i kvalitete mlijeka, te reproduktivne uspješnosti. U drugoj tablici prikazane su krave u kojih nije uzet uzorak mlijeka (npr. mastitis ili suhostaj). U tablici *Prosječne vrijednosti prema proizvodnim grupama* prikazani su prosječne vrijednosti komponenti mlijeka, pri čemu su proizvodne grupe određene prema proizvodnosti i stadiju laktacije.

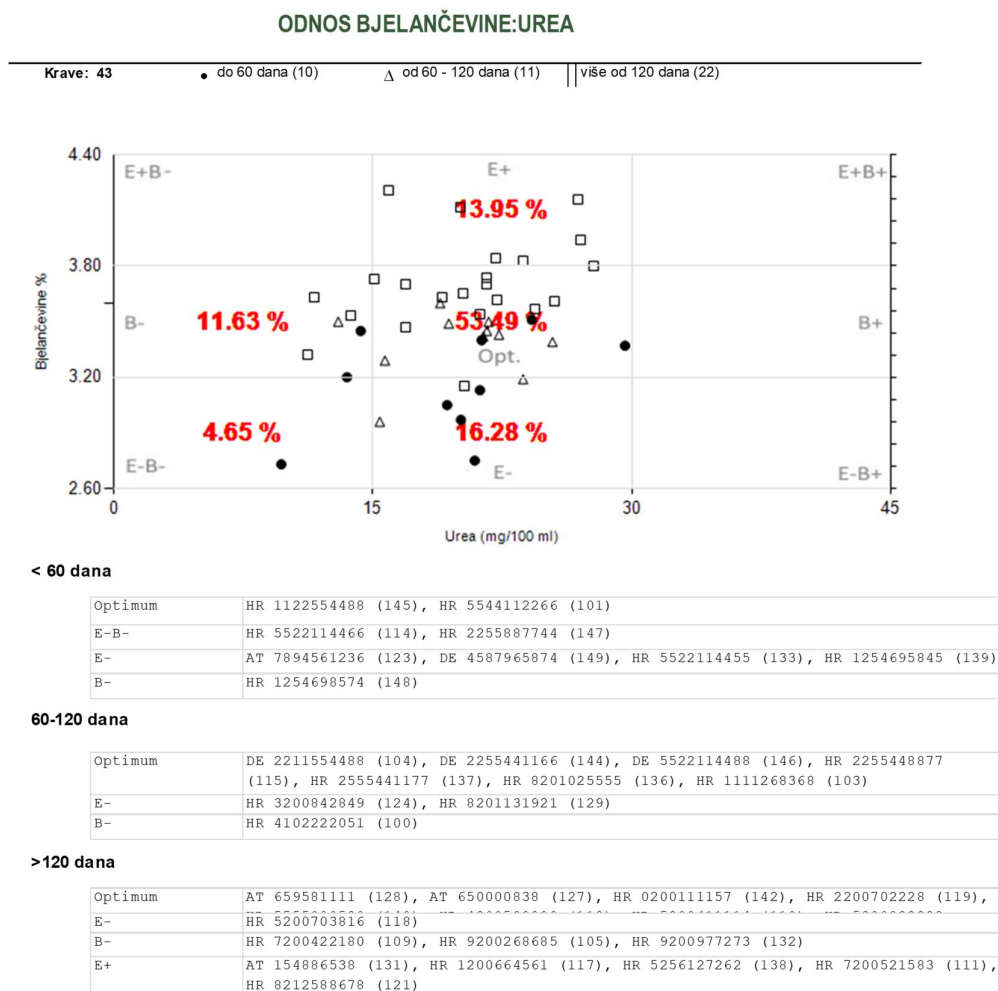
Tablica *Teljenja u kontrolnom razdoblju* sadrži podatke o teljenjima između dvije zadnje kontrole. Tablica *Zaključene standardne laktacije* sadrži podatke o zaključenim laktacijama (datum početka i završetka laktacije, trajanje laktacije i servisno razdoblje). Ovdje su prikazane samo standardne laktacije (trajanje laktacije ≥ 210 dana) zaključene u zadnjih 180 dana. Temeljem ovih vrijednosti kreira se tablica *Prosječna proizvodnja mlijeka*, u kojoj je prikazan broj i prosječna mliječnost standardnih laktacija (305-dana) zaključenih u zadnjih 180 dana. Na dnu izvještaja nalazi se legenda.

S obzirom na utvrđene vrijednosti sastava mlijeka, osobitu pozornost treba posvetiti kravama u prvoj fazi laktacije (do 60 dana), gdje npr. visok sadržaj mliječne masti može ukazati na metaboličke probleme (crpljenje tjelesnih rezervi zbog slabe konzumacije hrane). Sadržaj bjelančevina u prvoj (do 60 dana) i drugoj fazi laktacije (60-120 dana) može otkriti spremnost krave za oplodnju. Zbog slabije uspješnosti ne preporuča se osjemenjivati krave u kojih je sadržaj bjelančevina manji od 3%. Indeks mast/bjelančevine (IMB) treba se kretati u intervalu 1,1 - 1,5. Promjene u omjeru masti i bjelančevina nastaju prije svega zbog neodgovarajuće hranidbe, bolesti ili štetnih okolišnih utjecaja. IMB veći od 1,5 najčešće je posljedica prekomjernog crpljenja tjelesnih rezervi u prvoj fazi laktacije i neposredno nakon teljenja, te upućuje na prisutnost zdravstvenih problema u krava. Također niti IMB niži od 1,1 nije poželjan. Najčešće je posljedica hranidbe s prevelikim količinama koncentriranih krmivima. Posljedice ovakvog indeksa su acidoza buraga, smanjena sposobnost konzumacije krmiva te oboljenja papaka. U oba slučaja je smanjena kvaliteta i količina mlijeka.

Urea u mlijeku pomaže pri posrednoj ocjeni opskrbljenosti mikroorganizama buraga s dušikovim spojevima. Dovoljno amonijaka u buragu je preduvjet za učinkovitu probavu ugljikohidrata i sintezu mikrobnih bjelančevina. Sadržaj amonijaka u buragovu soku ovisan je o količini bjelančevina u obroku i njihovoj razgradivosti u buragu. Na sadržaj amonijaka u buragu utječe i energija koja je dostupna u buragu. Amonijak koji se oslobađa pri razgradnji bjelančevina u buragu i koji mikroorganizmi zbog nedostatka energije ili iz bilo kojih drugih razloga ne mogu koristiti za svoj razvoj, prelazi u glavni krvotok te se u jetri pretvara u ureu. Urea se uglavnom izlučuje urinom, a manjim dijelom putem mlijeka. Sadržaj uree u mlijeku trebao bi biti 15 - 30 mg/100 ml mlijeka. Nizak sadržaj uree u mlijeku je pokazatelj nedovoljnog sadržaja amonijaka u buragovu soku. Indikativna je veza između sadržaja uree u mlijeku i plodnosti, jer je utvrđeno kako je osjemenjivanje najuspješnije u krava koje su u mlijeku imale približno 25 mg uree/100 ml mlijeka.

2.2. Određivanje hranidbenog statusa

Odnos bjelančevine : urea

Temeljem odnosa bjelančevina i uree u mlijeku moguće je procijeniti opskrbljenost organizma razgradivim i metaboličkim bjelančevinama. Hranidbom krava prema njihovim stvarnim potrebama smanjuje se cijena koštanja obroka, poboljšava se reprodukcija, povećava se sadržaj bjelančevina u mlijeku te smanjuje izlučenje dušika u okoliš. Krave su prema stadiju laktacije prikazane različitim geometrijskim simbolima (● - do 60 dana, ▲ - 60 do 120 dana i ■ - > od 120 dana) te je naznačen broj i udio krava u pojedinim stadijima. Grafikon se sastoji od 9 polja (E+B-, B-, E-B-, E+, E-, E+B+, B+, E-B+ i središnje ili optimalno polje - OPT). Navedene oznake ukazuju kakva je karakteristika polja u kojem se pojedine krave nalaze, a u odnosu na njihove stvarne potrebe. Npr. ukoliko se krave nalaze u polju E+B-, to govori da je obrok prebogat energijom, a presiromašan bjelančevinama. Posljedica ovakve hranidbe može biti pretjerano debbljanje krava (predobra kondicija), a što je svakako nepoželjno. Poglavitno se pri tomu misli na krave u kasnoj

laktaciji i pred zasušenje, kojima opada mliječnost. Višak energije talože u obliku masti, što može prouzročiti probleme prilikom teljenja (teže teljenja). Nije manje bitan ni utjecaj na slijedeću ranu laktaciju, kad krava zbog navedenih razloga može imati slab apetit te ne konzumirati dovoljno hrane. Posljedično tomu dolazi to pojave ketoze te značajnog pada mliječnosti i slabije kvalitete mlijeka (osobito bjelančevina). Ukoliko se takva krava na vrijeme ne oporavi, može imati velikih reproduktivnih problema (produženo servisno razdoblje). U slučaju ovakve situacije preporuča se smanjiti razinu energije u obroku (npr. kukuruzna silaža ili zrno kukuruza u smjesi) te povećati udio bjelančevina. Međutim, ukoliko ne dolazi do pretjeranog debljanja krava, onda je potrebno samo povećati razinu bjelančevina u obroku. Promjene u obroku trebaju biti postupne, te ne smiju naglo remetiti ustaljeni režim hranidbe. Gornja strana grafikona (E+B-; E+; E+B+) upućuje na višak energije u obroku, te upozorava na pretjerano debljanje krava i probleme koje ono nosi sa sobom (zamašćenje, teža teljenja, problemi u ranoj laktaciji, slaba plodnost itd). Donja strana grafikona ukazuje na preslabu opskrbu energijom (E-B-; E-; E-B+), te je potrebno povećati razinu energije u obroku (npr. kukuruzna silaža ili zrno kukuruza u smjesi). U ovim poljima najčešće se nalaze svježe oteljene krave i krave u ranoj laktaciji, jer ne mogu zadovoljiti potrebe za energijom iz obroka (česta pojava kod holstein krava). Ukoliko se ovo nepovoljno stanje održi dulje vrijeme, krave će gubiti na kondiciji te će smanjiti proizvodnju mlijeka.

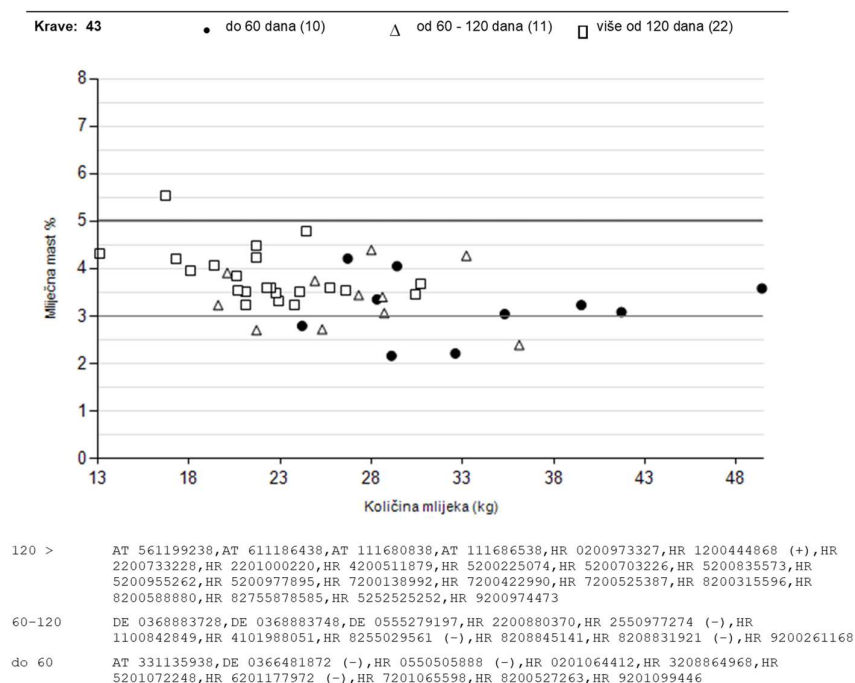
U središnjem (optimalnom) polju su krave čiji obrok je prilagođen njihovim stvarnim potrebama i ne treba ga mijenjati. Dobro ujednačen obrok omogućava kravama da maksimalno koriste svoj genetski potencijal. Ako su zadovoljeni drugi parametri (povoljni uvjeti držanja, adekvatna opskrba vitaminima i mineralima, odgovarajuća zdravstvena njega), smještaj krava u ovo polje osigurava visoku proizvodnju, dobar sastav mlijeka, dobru plodnost, bolju otpornost i dugovječnost te odgovarajuću kondiciju. Ukoliko se krave nalaze izvan ovog polja potrebno je potražiti uzroke takvog stanja te prilagoditi obrok stvarnim potrebama.

Lijeva strana grafikona (E+B-; B-; E-B-) ukazuje na manjak bjelančevina u obroku te je potrebno povećati njihov sadržaj (npr. sjenaža, soja, sačme). Manjak bjelančevina dovodi do opadanja mliječnosti, manje konzumacije hrane i slabije uspješnosti osjemenjivanja. Ako je razina bjelančevina u mlijeka manja od 3%, uspješnost osjemenjivanja je znatno smanjena. U tom slučaju se preporuča pričekati sa osjemenjivanjem dokle god se sadržaj ne podigne iznad 3%. Desna strana grafikona upućuje na prevelik sadržaj bjelančevina u obroku (E+B+; B+; E-B+) te je potrebno smanjiti njihov sadržaj (npr. sjenaža, soja, sačme). Višak bjelančevina također može prouzročiti reproduktivne probleme, ponajviše zbog poremećene funkcije jajnih stanica i embrija. Ukoliko se ovo stanje nastavi može dovesti do uginuća embrija. Ujedno dolazi do dodatne opterećenosti jetre, koja višak bjelančevina mora izlučiti u obliku uree. Nepotrebno se poskupljuje cijena koštanja obroka, troši se energija za izlučenje uree iz organizma koja završava u okolišu.

Prikaz krava po pojedinim poljima nalazi se na dnu izvještaja.

Odnos mliječne masti i dnevne količine mlijeka

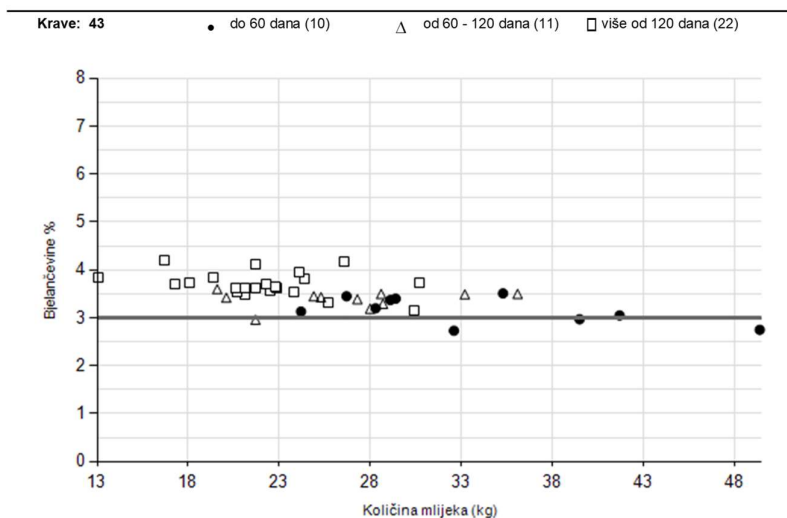
ODNOS MLIJEČNA MAST: DNEVNA KOLIČINA MLIJEKA

Mliječna mast može porasti ili se smanjiti ovisno o sastavu obroka. Nije neuobičajeno da dva suprotna metabolička poremećaja i/ili hranidbena problema se pojavljuju unutar iste grupe krava. Npr. krave u početku laktacije imaju tendenciju mobilizacije tjelesne rezerve dok je istovremeno nedovoljna konzumacija hrane. Mobilizacija tjelesne masti ima tendenciju porasta, ali manjak probavljivih vlakana utječe na smanjenje mliječne masti. Budući se procjena mliječne masti radi neovisno o mliječnim bjelančevinama, ona uglavnom pokazuje efekte probavljivih vlakana u obroku (niske vrijednosti) i/ili mobilizacije tjelesne masti (visoke vrijednosti). Ovaj izvještaj treba analizirati istovremeno s izvještajem *IMB: dnevna količina mlijeka*, kako bi procjena promjene mliječne masti bile cjelovitije. Uobičajene vrijednosti mliječne masti se kreću 3 - 5%. Ako je značajniji udio ostalih vrijednosti, onda to može biti posljedica metaboličkih problema. Dok je visoka vrijednost mliječne masti na kraju laktacije normalna pojava, na početku laktacije je signal metaboličkog poremećaja.

Odnos bjelančevina i dnevne količine mlijeka

ODNOS BJELANČEVINE: DNEVNA KOLIČINA MLIJEKA

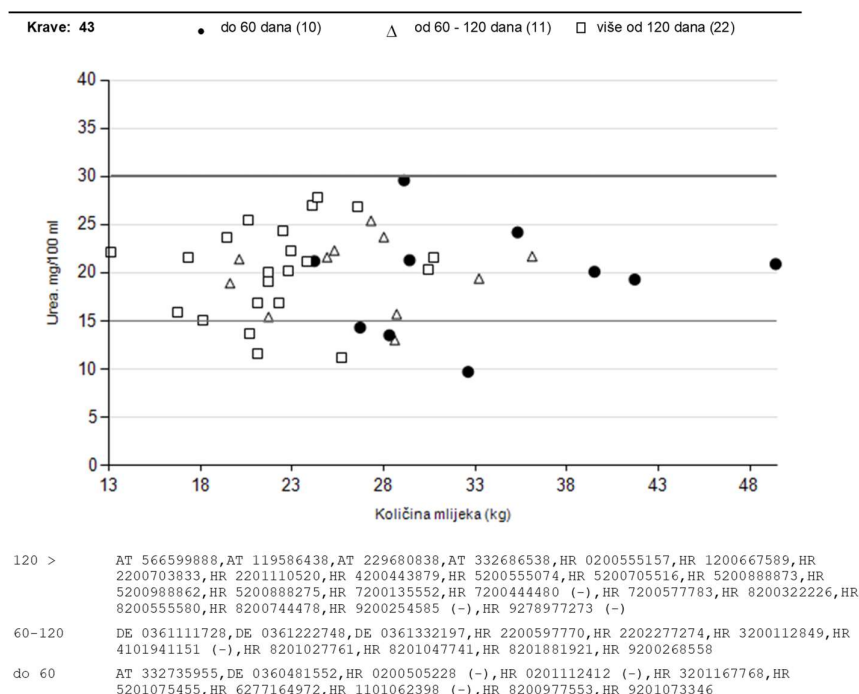

BJELANČEVINE MANJE OD 3: Preporuka je zbog slabije uspješnosti ne provoditi umjetno osjemenjivanje !

Sadržaj bjelančevina u mlijeku može biti pokazatelj iskorištenosti genetskog i proizvodnog potencijala te ga je potrebno pratiti tijekom cijele godine, posebno kada se dogode promjene obroka. Krave se najčešće nalaze unutar intervala 3 – 3,2%. Ako je sadržaj bjelančevina ispod 3%, onda se ne preporuča izvršiti osjemenjivanje zbog slabe uspješnosti.

Odnos indeksa mast i bjelančevina (IMB) i dnevne količine mlijeka

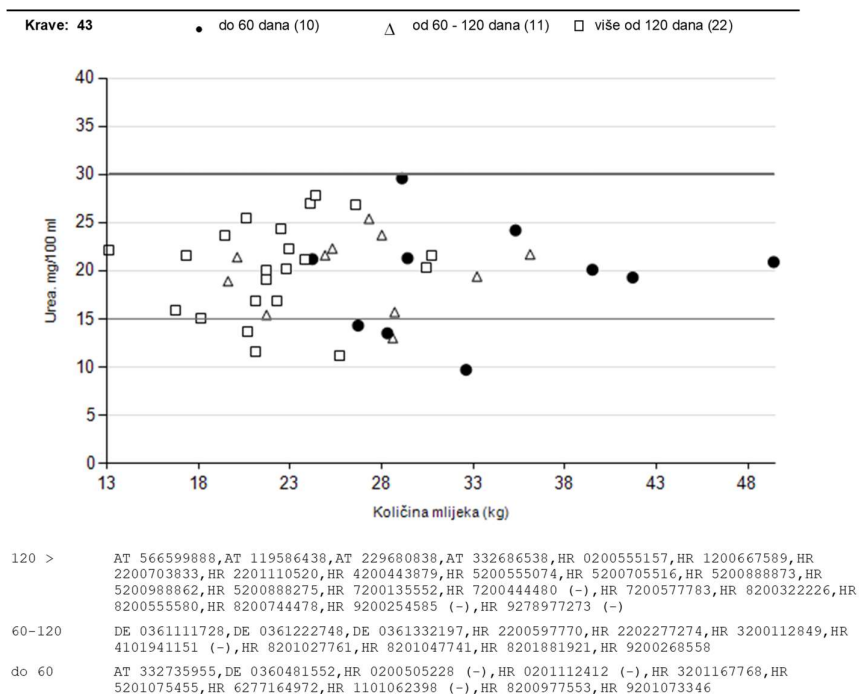
ODNOS UREA: DNEVNA KOLIČINA MLIJEKA

Odnos IMB i dnevne količine mlijeka omogućuje otkrivanje krava kojima prijeti razvoj metaboličkih bolesti. IMB veći od 1,5 upućuje na moguću pojavu metaboličkih problema kao što je npr. ketoza. Postoje dva mehanizama odgovorna za porast IMB-a u mlijeku. Prvi mehanizam je povećanje mliječne masti zbog mobilizacije tjelesnih rezervi uzrokovanog negativnom energetsom bilancom. Drugi mehanizam je smanjenje sadržaja bjelančevina u mlijeku kao rezultat manjka energije u obroku i (ili) smanjenog unosa suhe tvari. Kada je IMB manji od 1,1 onda je krava izložena riziku pojave subakutne ruminalne acidoze (razlog može biti prevelika količina koncentrata u obroku). U oba slučaja dolazi do smanjenja proizvodnje i kvalitete mlijeka.

Odnos uree i dnevne količine mlijeka

ODNOS UREA: DNEVNA KOLIČINA MLIJEKA

Sadržaj uree u mlijeku trebao bi se kretati u intervalu 15 - 30 mg uree/100 ml mlijeka. Ukoliko se krave nalaze izvan tog područja, razgradivost bjelančevina, a time i opskrbljenost metaboličkim bjelančevinama nije dovoljna. Uz nedostatak bjelančevina u obroku, uzrok može biti i nedovoljna razina energije koja je neophodna za rad mikroorganizama buraga. Previsoka razina uree može oštetiti jetru, dovesti do pojave metaboličkih i reproduktivnih problema, te zbog izlučivanja viška uree negativno utjecati na okoliš. Zbog premalog sadržaja uree u mlijeku dolazi do smanjenje probavljivosti organskih tvari, a prije svega celuloze. U mliječnim krava smanjuje se količina mlijeka, a sadržaj masti, bjelančevina i šećera u mlijeku opada. Istraživanja su pokazala da je osjemenjivanje najuspješnije u krava koje su u mlijeku imale približno 25 mg uree/100 ml mlijeka.

2.3. ODREĐIVANJE ZDRAVSTVENOG STATUSA

Somatske stanice prema stadiju laktacije

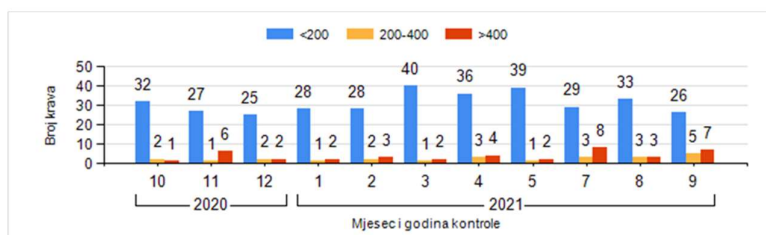
SOMATSKE STANICE PREMA STADIJU LAKTACIJE

Datum kontrole: 28.4.2021.

Dani u laktaciji	Prvotelke			Ostale krave		
	Krave	> 400.000	%	Krave	> 400.000	%
DO 60	5	1	20,0	5	0	0,0
60-120	4	0	0,0	6	1	16,7
121-240	0	0		8	0	0,0
240 i više	3	0	0,0	11	2	18,2
	12	1		30	3	

Kretanje broja somatskih stanica tijekom godine

Mjesec kontrole	Sve krave	do 200.000		od 200.000 do 400.000		od 400.000	
		Krave	%	Krave	%	Krave	%
10.2020	35	32	91,43	2	5,71	1	2,86
11.2020	34	27	79,41	1	2,94	6	17,65
12.2020	29	25	86,21	2	6,90	2	6,90
1.2021	31	28	90,32	1	3,23	2	6,45
2.2021	33	28	84,85	2	6,06	3	9,09
3.2021	43	40	93,02	1	2,33	2	4,65
4.2021	43	36	83,72	3	6,98	4	9,30
5.2021	42	39	92,86	1	2,38	2	4,76
7.2021	40	29	72,50	3	7,50	8	20,00
8.2021	39	33	84,62	3	7,69	3	7,69
9.2021	38	26	68,42	5	13,16	7	18,42
	407	343	84,31	24	5,90	40	9,80

Krave u stadu su prikazane prema broju somatskih stanica (BSS) u različitim stadijima laktacije, odvojeno prvotelke i ostale krave. Granična vrijednost BSS-a je industrijska vrijednost od 400.000 somatskih stanica u ml mlijeka. Prikaz također omogućava uvid u kretanje broja krava prema razredima BSS-a (do 200.000, 200.000 – 400.00 i više od 400.000) tijekom zadnjih 12 mjeseci.

Odnos broja somatskih stanica spram trenutne i prethodne kontrole

BROJ SOMATSKIH STANICA NA ZADNJE DVIJE KONTROLE

	Do 200		200-400		Više od 400	
1. kontrola	4	10,3%	0	0%	0	0%
Nepromijenjeno	23	59%	1	2,6%	0	0%
Manji broj	2	5,1%	0	0%	1	2,6%
Veći broj	3	7,7%	2	5,1%	3	7,7%

Krave: 39

Rbr.	Životni broj	Zadnja/Preth.	Somat.
1. kontrola			
Do 200			
1	DE 0360481172	49/0	
2	AT 332735118	15/0	
3	HR 9201022246	69/0	
4	HR 8200932163	39/0	
200-400			
Više od 400			

Rbr.	Životni broj	Zadnja/Preth.	Somat.
NEPROMJENJENO			
Do 200			
1	HR 5200703555	76/43	
2	HR 9200977564	57/60	
3	HR 1200667212	24/32	
4	HR 2201007872	75/27	
5	DE 0361255548	54/52	
6	AT 659686222	16/45	
7	HR 2200975454	53/76	
8	HR 4200525429	24/0	
9	HR 2200591250	77/81	
10	HR 5200975552	16/77	
11	DE 0361258888	40/36	
12	HR 8201022221	17/28	
13	HR 8200787898	45/66	
14	HR 5200832143	186/94	
15	AT 659586854	24/28	
16	HR 0200502148	26/46	
17	HR 3200845479	34/24	
18	HR 0201065472	8/10	
19	DE 0361271257	150/114	
20	HR 8201131251	45/25	
21	HR 5201074588	78/112	
22	HR 9200267895	138/58	
23	AT 659680125	23/51	
200-400			
1	HR 7278923883	204/127	
Više od 400			

Rbr.	Životni broj	Zadnja/Pre.	Somat.
MANJI BROJ			
Do 200			
1	HR 8207859726	83/381	
2	HR 9205418368	57/655	
200-400			
Više od 400			
1	HR 7200458180	531/849	

Rbr.	Životni broj	Zadnja/Pre.	Somat.
VEĆI BROJ			
Do 200			
1	HR 5200977215	187/75	
2	HR 2200703125	137/18	
3	HR 3201164444	161/46	
200-400			
1	HR 0200901257	254/103	
2	HR 8200501480	263/54	
Više od 400			
1	HR 5200475125	1440/123	
2	HR 7201062789	488/61	
3	HR 4101949125	774/78	

Na izvještaju su prikazani udjeli krava prema razredima BSS-a (do 200.000, 200.000 – 400.00 i više od 400.000) te promjene broja krava između razreda u odnosu na prethodnu kontrolu: svježe krave (prva kontrola nakon teljenja), krave koje su prema BSS-u ostale u istom razredu u odnosu na prethodnu kontrolu, krave kojima se BSS smanjio te su prešle u bolji razred i krave kojima se BSS povećao te su prešle u slabiji razred.

Odnos broja somatskih stanica prije suhostaja i nakon teljenja

BROJ SOMATSKIH STANICA PRIJE SUHOSTAJA I NAKON TELJENJA

Rbr.	Životni broj	Lak.	Kontr.	Datum preth.kontr.	Zasušenje	Datum teljenja	Datum kontrole	Suhostaj dani	BSS (*1000) preth.	BSS(*1000) kontr.
1	AT 332213938	2	1	22.12.2020	06.01.2021	31.03.2021	28.04.2021	84	113	15
2	HR 8201457263	2	1	29.01.2021	13.02.2021	25.03.2021	28.04.2021	40	91	39
3	HR 9201475446	2	1	29.01.2021	13.02.2021	05.04.2021	28.04.2021	51	7	69

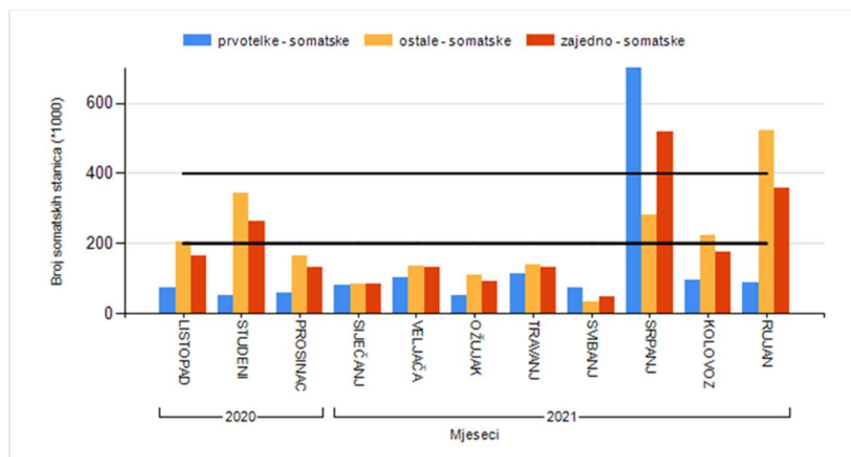
Zadnja - zadnja kontrola
Preth. - prethodna kontrola
Somat. - broj somatskih stanica

Izveštaj ukazuje na kvalitetu provedbe završenog suhostaja. Kriterij je BSS na prvoj kontroli u novoj laktaciji, koji se uspoređuje s BSS-om na zadnjoj kontroli prije suhostaja. Nakon teljenja ne bi trebalo dolaziti do povećanja BSS-a, a ako je BSS ipak veći onda je to znak da treba popraviti uvjete u suhostaju (prije svega higijena i način držanja, ali i opću otpornost organizma). Također je potrebno provjeriti uvjete prije ulaska krava u suhostaj (kasna laktacija), posebno u pogledu otpornosti, zdravlja i kondicije krava.

Prosječni broj somatskih stanica tijekom zadnjih 12 mjeseci

PROSJEČAN BROJ SOMATSKIH STANICA TIJEKOM 12 MJESECI

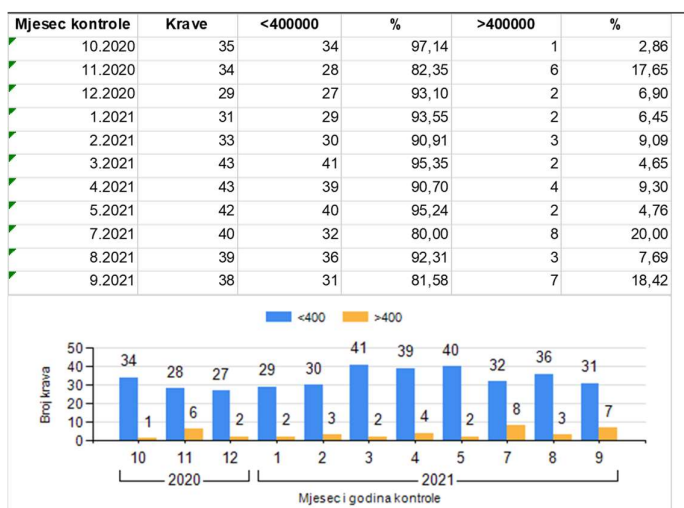

Prosječan broj somatskih stanica tijekom 12 mjeseci 14.10.2021. 9:27:33

Grafikon prikazuje kretanje prosječnog BSS-a prema mjesecima, odvojeno za prvotelke, ostale krave i skupno. Gornja prihvatljiva granica je 400.000 somatskih stanica, dok je poželjna vrijednost do 200.000 somatskih stanica. Ukoliko pojedine grupe krava prelaze gornju granicu, potrebno je pronaći uzrok problema te ga otkloniti (higijena mužnje, higijena muzne opreme, higijena smještaja krava itd).

Mjesečno kretanje broja somatskih stanica

MJESEČNO KRETANJE BROJA SOMATSKIH STANICA

Izvještaj prikazuje broj i udio krava prema razredima BSS-a (<400.000 i >400.000) po mjesecu kontrole.

Postotni udio somatskih stanica

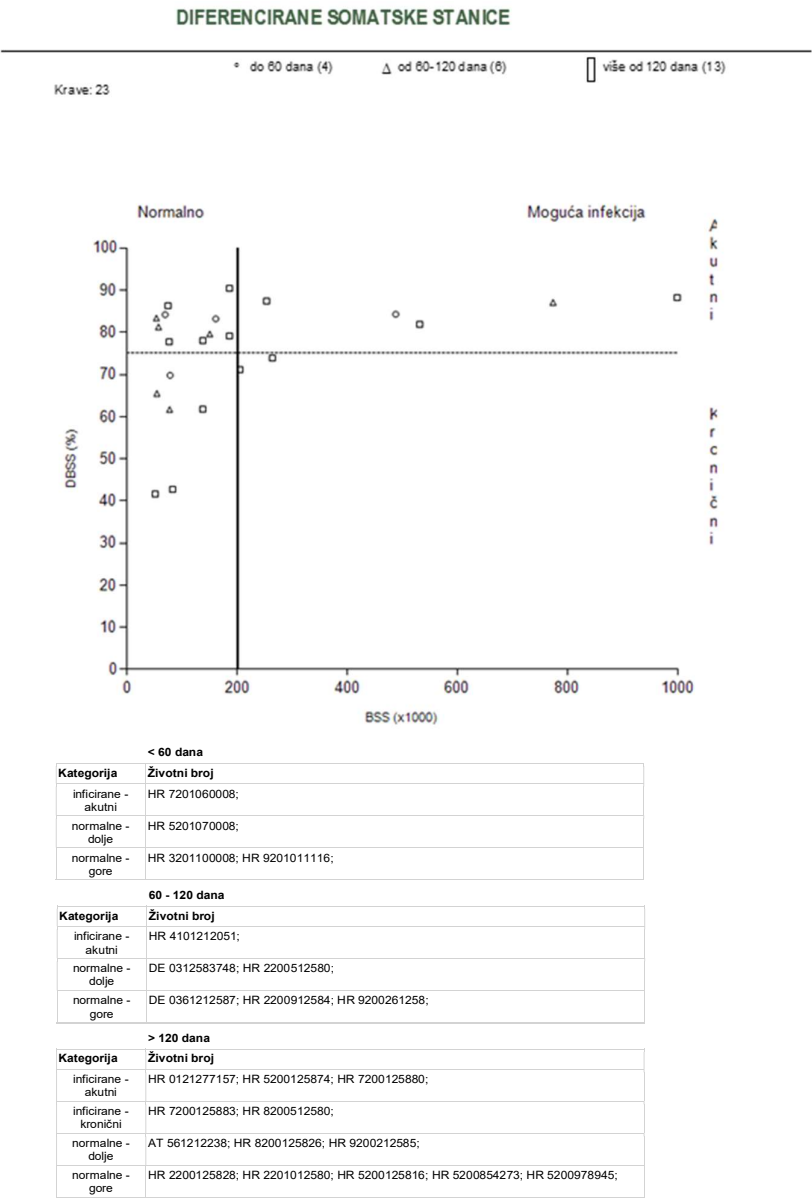
POSTOTNI UDIO SOMATSKIH STANICA

Rbr.	Životni broj	mlijeko, kg	BSS (*1000)	% BSS-a u ukupnom mlijeku	Očekivani dnevni gubitak mlijeka, kg
1	HR 0201011111	27,0	8	0,15	0,8
2	AT 332700000	49,7	15	0,52	1,5
3	AT 659622222	26,9	16	0,30	0,8
4	HR 5200921212	22,0	16	0,24	0,7
5	HR 8201054545	36,4	17	0,43	1,1
6	AT 659612345	31,0	23	0,49	0,9
7	HR 1200678945	17,0	24	0,28	0,5
8	HR 4200545874	20,9	24	0,35	0,6
9	AT 659545214	22,0	24	0,37	0,7
10	HR 0200512458	32,9	26	0,59	1,0
11	HR 32008412587	28,3	34	0,67	0,8
12	HR 8200912457	42,0	39	1,14	1,3
13	DE 0361247821	19,9	40	0,55	0,6
14	HR 8200712545	19,7	45	0,61	0,6
31	HR 5200815478	22,6	186	2,92	1,4
32	HR 5200912589	24,1	187	3,13	1,4
33	HR 7200458723	24,4	204	3,45	1,7
34	HR 0200902147	22,8	254	4,02	1,6
35	HR 8200500145	21,4	263	3,90	1,5
36	**HR 7201000114	28,6	488	9,68	2,6
37	**HR 7200400114	21,4	531	7,88	2,1
38	**HR 4101911225	28,9	774	15,51	3,2
39	**HR 5200477889	17,6	1440	17,58	2,3
Sve krave: 39		26,6	155	100,00	45,6
Krave < 400.000: 35			80		

** - Više od 400.000 somatskih stanica

Na izvještaju su prikazane pojedinačne vrijednosti dnevne količine mlijeka (kg) i BSS-a te očekivani gubici u količini mlijeka s obzirom na povećani BSS (izračun prema IDF standardu). Posebno su označene krave s BSS-om većim od 400.000 (oznaka **), za koje se preporuča napraviti mastitis test ili neku drugu vrstu pretrage na bolest vimena. Na dnu prikaza se nalazi prosječne vrijednosti svih krava i krava s manje od 400.000 somatskih stanica (krave bez oznake **).

Diferencirane somatske stanice

Diferencirane somatske stanice sastoje se od polimorfnonuklearnih (PMN) leukocita i limfocita, a izražavaju se kao postotni udio u odnosu na ukupan broj somatskih stanica. Razliku čine makrofagi. Diferencijacija somatskih stanica razumijeva razlikovanje upalnih stanica vimena što je od izuzetnog značaja, jer već pri nižim vrijednostima ukupnog broja somatskih stanica pruža mogućnost postavljanja opravdane sumnje na mogućnost pojave ili postojanja akutnog ili kroničnog mastitisa. Informacija o diferenciranim somatskim stanicama omogućuje početak pravodobne prevencije ili liječenja.

3. OSTALI IZVJEŠTAJI

Proizvodni list krave

HRVATSKA AGENCIJA ZA POLJOPRIVREDU I HRANU
 Vinkovačka cesta 63c
 31000 Osijek
<http://www.hapih.hr>

PROIZVODNI LIST KRAVE

AT 332735938
 SIMENTALSKA

Stranica: 1

Datum ispisa: 9.11.2021.

Osnovni podaci

Životni broj: AT 334444444
 Datum rođenja: 9.11.2016
 Starost (god./mj.): 5/0
 Ime: ANX
 Ime oca: HUR
 Majčin otac:

Prvo teljenje

Starost (god./mj.): 2/5
 Datum: 25.4.2019.

Posjednik

Ime:
 Adresa:
 Naselje:
 IKG:

Telad

Datum	Životni broj	Spol	Ime	Životni broj oca	HB	Ime oca	Medut. razdoblje (dani)
25.04.2019.	HR 220	M	ŽIV	DE 0911111111		HETWIN	0
31.03.2021.	HR 2211111111	M	ŠVA	HR 5210101010	01010101010	VIGOR	706
Prosječno međutelidbeno razdoblje:				706,00			

Pripusti

Datum	Životni broj bika	Ime bika
18.09.2021.	AT 835555555	GS MAU

Laktacije

Rbr.	Početak	Mlijeko (kg)	Mast(%)	Mast (kg)	Bjelančevine (%)	Bjelančevine (kg)	Dani
1	25.4.2019.	8.193,2	3,3	271,8	3,3	267,7	305
prosječno:		8.193,2	3,3	271,8	3,3	267,7	305

Kontrola mliječnosti

Redni broj laktacije: 2

RBR	Datum	Vrsta	Dnevna kol. mlijeka (kg)	Mast (%)	Bjelančevine (%)	Laktoza (%)	Somatske st. (*1000)	Urea (mg/100ml)
1	28.04.2021.	B	49,7	3,6	2,8	4,5	15	21
3	28.07.2021.	B	34,5	2,2	3,1	4,5	11	44
4	23.08.2021.	B	32,1	3,7	3,5	4,4	37,5	28
5	20.09.2021.	B	28,6	3,8	3,6	4,5	31	24

PROIZVODNI LIST KRAVE

HR 0200505888

SIMENTALSKA

Stranica: 2

Datum ispisa: 9.11.2021.

Kontrola mliječnosti

Redni broj laktacije: 4

RBR	Datum	Vrsta	Dnevna kol. mlijeka (kg)	Mast (%)	Bjelančevine (%)	Laktoza (%)	Somatske st. (*1000)	Urea (mg/100ml)
1	29.03.2021.	B	27,7	1,9	2,8	4,7	46	17
2	28.04.2021.	B	32,9	2,2	2,7	4,5	26	10
4	28.07.2021.	B	35,4	2,5	3,3	4,6	12	35
5	23.08.2021.	B	27,7	3,8	3,4	4,5	66	33
6	20.09.2021.	B	17,5	4,3	4,0	4,0	672	26

Ocjena vanjštine 22.4.2017.

Okvir: 70

Mišićavost: 75

Noge: 83

Vime: 79

Uzgojne vrijednosti 14.10.2021.

Sve	Mlijeko	Meso	Vanjština
SSI: 128	IMli: 129	iMes: 104	okvir:85
pouzdanost: 85%	pouzdana 85%	ndp:105	mišićavost: 82
	Mli. kg: 2.029	Klasa: 95	Noge: 105
	m.m. kg: 42		Vime: 108
	m.m. % -0,48		
	bjel. kg: 50		
	Bjel. %: -0,24		

Proizvodni list krave (goveda/moji podaci/pregled podataka goveda) sadrži slijedeće podatke o kravi: trenutna dob (godina/mjesec) i dob pri prvom teljenju, porijeklo (otac/majčin otac/majčine majke otac), teljenja (datum teljenja, telad, otac teleta, međutelidbeno razdoblje), prosječno trajanje međutelidbenog razdoblja (dani), pripusti, laktacije (standardna laktacija – 305 dana) te zapise kontrola mliječnosti u tekućoj laktaciji (datum kontrole, dnevna količina mlijeka, dnevni sadržaj masti, bjelančevina i laktoze, broj somatskih stanica i urea). Na kraju izvještaja prikazane su ocjene vanjštine krava i aktualne uzgojne vrijednosti za krave simentalke i holstein pasmine. Prikaz ocjena vanjštine uključuje datum ocjene i vrijednosti skupnih osobina (okvir, mišićavost - simentalška, mliječni karakter - holstein, noge, vime i ukupna ocjena - holstein). Uzgojne vrijednosti prikazane su za najvažnija skupna i pojedinačna svojstva. Od skupnih svojstava prikazani su slijedeći indeksi tj. standardizirane uzgojne vrijednosti: skupni selekcijski indeks - SSI, indeks mliječnosti - IMli, indeks tovnosti - IMes (simentalška), okvir, mišićavost (simentalška), mliječni karakter (holstein), noge i vime. Za osobine mliječnosti su pored indeksa mliječnosti prikazane apsolutne uzgojne vrijednosti pojedinačnih svojstava: količina mlijeka, sadržaj mliječne masti, količina mliječne masti, sadržaj bjelančevina i količina bjelančevina.

Godišnji izvještaj stada

Stado		KRIŽANAC SA SIMENTALSKOM PASMINOM	SIMENTALSKA
Ukupan broj krava	44	1	43
Prosječan broj krava	39	1	38
Ukupan broj junica	40	0	40
Ukupan broj teladi	38	0	38

Prikazane su dvije najbrojnije pasme

Stanje na kraju godine					
Krave		Junice		Junad	
Ukupno	39	Ukupno	20	Ukupno	1
<2 godine	0	<1 godine	5 25,00%	<1 godine	0
>=2 godine	39 00,00%	1 do 2 god	11 55,00%	1 do 2 god	0
1. laktacija	1 2,56%	>2 godine	4 20,00%	>2 godine	1 00,00%
2. laktacija	16 41,03%				
3. laktacija	2 5,13%				
4. laktacija	8 20,51%				
5. laktacija	5 12,82%				
>=6 laktacija	7 17,95%				

Migracije							
Krave		Junice		Junad		Telad	
Uginuće	0	Uginuće	0	Uginuće	0	Uginuće	1
Klanje	2	Klanje	1	Klanje	0	Klanje	0
Ostalo	4	Ostalo	12	Ostalo	7	Ostalo	20

Registracija teladi											
Telad		Lakoća telenja			Stanje			Spol			
Ukupno	38	Lako	0	0,0%	Mrtvorođeno	2	5,3%	Muško	17	44,7%	
Jedno	30	78,9%	Normalno	0	0,0%	Živorodeno	36	94,7%	Žensko	21	55,3%
Blizanci	8	21,1%	Teško	0	0,0%						

Plodnost	
Međutelidbeno razdoblje (dani)	424
Trajanje bređosti (dani)	285
Dob pri prvom teljenju (mjeseci)	28
Dob krava pri izlučenju (godina)	7,0
Stopa izlučenja	13,6%

Prosječna proizvodnja mlijeka po kravi											
Godina	Laktacije	Dob krava (godine)	Cijela laktacija					Standardna laktacija - 305 dana			
			Dani	Mlijeko, kg	m.m., % (M)	bjel., % (B)	M+B, kg	Mlijeko, kg	m.m., % (M)	bjel., % (B)	M+B, kg
2018.	26	5,92	317	7172	3,8	3,5	524	6709	3,8	3,5	488
2019.	28	5,75	348	7509	3,9	3,5	551	6457	3,8	3,5	471
2020.	32	5,17	346	7809	3,7	3,4	561	6910	3,7	3,4	494

Prosječna proizvodnja mesa (podaci s linije klanja)											
Kategorija	Oznaka	Broj grla	Dob pri klanju (mj)	Neto dnevni prirast (g)	Masa toplih polovica (kg)	Klasa					Zamašćenost
						E	U	R	O	P	
KRAVE	D	2	82	182	356,0	0	1	1	0	0	4,0
JUNICE	E	1	18	402	226,0	0	0	0	1	0	2,0

Izvještaj daje prikaz najvažnijih osobina u prethodnoj godini: ukupan broj goveda po kategorijama i pasminama (odvojeno su prikazane dvije najbrojnije pasmine), prosječan broj krava te brojno stanje goveda prema kategorijama na kraju godine (krave su prikazane prema laktaciji i dobi, junice i junad prema dobi, a telad prema spolu). U tabeli *Migracije* su prikazane migracije prema kategoriji goveda i vrsti migracije, dok su u tabeli *Telad* dani najvažniji brojčani pokazatelji o novorođenoj teladi (tijek teljenja i stanje nakon teljenja). U tabeli *Plodnost* nalaze se prosjeci slijedećih osobina: međutelidbeno razdoblje, trajanje bređosti, dob pri prvom teljenju, dob pri izlučenju i stopa izlučenja. Tablica *Prosječna mliječnost po kravi* (kg) uključuje vrijednosti iz zadnje tri godine (ukupan broj standardnih laktacija, prosječna dob krava pri zasušenju, trajanje i prosječne vrijednosti cijelih zaključenih standardnih laktacija, te prosječne vrijednosti standardnih laktacija u 305 dana). U tablici *Prosječna proizvodnja mesa* prikazani su podaci s linije

klanja. Prema kategoriji (telad, mladi bikovi, junice, krave itd) prikazane su slijedeće vrijednosti: broj klasiranih grla, prosječna dob pri klanju (mjeseci), prosječni neto dnevni prirast (g), prosječna masa toplih polovica (kg), prosječna zamašćenost, te distribucija zaklanih grla prema klasi mesa (EUROP). Izvještaj je dostupan kako gospodarstvima uključenim u kontrolu mliječnosti, tako i onim izvan nje te uzgajivačima mesnih i izvornih pasmina.

Pregled porijekla stada

Životni broj	Ime	Status	Pasmina	Kategorija	Spol	Datum rođenja	Majka ŽB	Ime majke	Dat. rođenja majke
HR 920055555	105 PALČICA		SIMENTALSKA	Krava	Z	09.08.2012	AT 445744444	MOLLY	17.02.2006
HR 8200411111	108 HAJDI		SIMENTALSKA	Krava	Z	19.09.2013	AT 240711111	BAMBI	14.11.2005

Otac ŽB	Otac HB	Ime oca	Dat. rođenja oca	Majčin otac ŽB	MQ HB	MQ ime	MQ dat. rođenja	Majčina majka ŽB	MM ime
HR 4101478945	HB 01020012369	RONI	21.08.2007	AT 447842233	HB 01100007555	GS DIONIS	29.08.1997	AT 033135442	
HR 81013789454	HB 01020012587	WILLOW	07.03.2007	DE 0932011111	HB 01110009444	REPTEIT	08.02.1998	AT 310025572	

Očev otac ŽB	OO HB	OO ime	OO dat. rođenja	Očeva majka ŽB	OM ime	OM dat. rođenja	Majčine majke otac ŽB	MMO HB	MMO ime	MMO dat. rođenja
DE 0811017046	HB 01110007688	ROMSEL	25.11.1998	HR 0006039222	SABINA	16.01.2000	AT 899805444	HB 01100008777	GS MOREIF	18.10.1989
DE 0933663105	HB 01110007687	WEINOLD	14.05.1999	HR 1100654111	LARA	24.08.2002	DE 0913325555	HB 01110066537	POLDI	16.09.1996

Pregled porijekla stada (goveda/pregled porijekla) daje prikaz rodoslovlja pojedinačnih grla u stadu (IKG), pri čemu su uključeni podaci o grlu (životni broj, ime, datum rođenja, pasmina, spol i kategorija), roditeljima (ime, životni broj ili HB broj), bakama i djedovima, te na koncu pradjedu s majčine strane (majčine majke otac). Ovakav prikaz daje najvažnije podatke iz rodoslovlja pojedinačnih grla (otac/majčin otac/majčine majke otac), čime je omogućen planski pristup sparivanju tj. odabir bika za osjemenjivanje. Izvještaj je dostupan u tabličnom (.xls) i izvještajnom (.pdf) obliku.

Provjera srodstva

Životni broj	Ime	Pasma	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Kategorija
HR 8201111111	129 JAGODA	SIMENTALSKA	☐	☐	☒	Krava
HR 2201255555	LISKA	SIMENTALSKA	☐	☐	☒	Junica
HR 2200544444	115 SENKA	SIMENTALSKA	☐	☐	☒	Krava
HR 0201188888	100 RONDA	SIMENTALSKA	☐	☐	☒	Krava
HR 2222237348	MACA	SIMENTALSKA	☐	☐	☒	Junica
HR 2201000880	140 MIRNA	SIMENTALSKA	☐	☒	☐	Krava
HR 1233437277	MARTA	SIMENTALSKA	☐	☒	☐	Junica

Provjera srodstva (goveda/provjera srodstva) ima za cilj otkrivanje srodnika u stadu s odabranim bikom, a kako ne bi došlo do sparivanja srodnih jedinki (uzgoj u srodstvu ili eng. inbreeding). Uzgoj u srodstvu nije poželjna osobina, te nastaje zbog odsutnosti planskog sparivanja tj. ne uvažavanja rodoslovlja. Grla uzgojena u srodstvu mogu imati mnoge nepoželjne osobine: smanjena plodnost, manja porodna težina teladi, veći broj mrtvorođene teladi, slabija vitalnost, učestalija uginuća, manjkavosti u imunološkom sustavu, izmijenjene morfološke i fiziološke osobine, promjene u ponašanju, ali i smanjenu proizvodnju mlijeka i mesa (slabiji prirast u tovu). Kako bi se izbjegle ove negativnosti potrebno je prilikom odabira bika za umjetno osjemenjivanje voditi brigu o njegovom porijeklu te ga ne koristiti na njegovim srođnicima. Provjera srodstva se odvija kroz tri generacije predaka, pri čemu se uspoređuju podaci o očevima, djedovima i pradjedovima bika i plotkinje (junica ili krava). Najprije je potrebno odabrati bika (ime ili HB broj) s kojim se želi provjeriti srodstva pa zatim izvršiti provjeru. Kao rezultat provjere dobije se popis srodnika u stadu. Sva grla prikazana u tablici su u srodstvu s navedenim bikom, a o kojoj razini srodstva se radi naznačeno je u kolonama razina1 (1. generacija), razina2 (2. generacija) i razina3 (3. generacija). Razina1 (1. gen.) označava da je isti otac bika i plotkinje (ili je bik kojim se osjemenjuje ujedno i otac plotkinje). Razina2 (2. gen.) znači da je isti djed bika i plotkinje, dok Razina3 (3. gen.) označava da je isti pradjed bika i plotkinje. Ako se radi o vezama između razina (npr. isti bik je otac bika i djed krave) onda se prikazuje bliža veza (razina1 - isti otac).

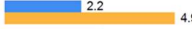
IZVJEŠTAJ LINEARNE OCJENE KRAVA

Pasmina - Simentalska

Razdoblje ocjene: 1.2.2021. - 30.6.2021.

Datum ispisa: 12.11.2021.

 Posjednik
Hrvatska

Skup. svojstva	Pojed. svojstva	Stado	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Hrvatska	Poželjno
OKVIR D 82 (78)	Visina križa (cm)	146											143	138-148
	Duljina zdjelice (cm)	55											53	53-60
	Dubina trupa (cm)	77											78	78-88
	Širina zdjelice (cm)	56											52	53-60
	Duljina leđa (cm)	88											84	83-90
MIŠIČAVOST D 80 (80)	Položaj zdjelice	4.6											4.9	4 do 5
NOGE I PAPCI D 81 (81)	Kut skočnog zgloba	6.0											5.0	4 do 5
	Izraženost sk. zgloba	6.6											5.9	7 do 9
	Putice	4.2											5.5	5 do 7
	Visina papka	5.4											5.2	6 do 9
	Duljina pred. vimena	2.2											4.9	7 do 9
	Duljina zad. vimena	2.6											4.7	7 do 9
	Kut prednjeg vimena	7.4											5.6	7 do 9
	Dubina vimena	6.8											5.5	7 do 9
	Duljina sisa	6.0											4.9	5 do 6
	Debljina sisa	5.0											4.4	5 do 6
	Smjer zadnjih sisa	5.0											5.1	5 do 6
	Položaj prednjih sisa	4.4											4.6	5 do 6

Tumačenje	
Nedovoljan - N	
Prihvatljiv - P	
Dobar - D	<= 72
Vrlo dobar - VD	73 - 78
Izvrstan - I	79 - 84
	85 - 90
	>90

DISTRIBUCIJA KRAVA PREMA SKUPNIM OCJENAMA

	I	VD	D	P	N
okvir	0	2	2	1	0
mišičavost	0	2	0	3	0
noge	0	2	2	0	1
vime	0	0	3	2	0

	Broj grla	Čistoća vimena
Stado	5	100%
Hrvatska	2399	89%

ŽIVOTNI BROJ	IME	DATUM OCJENE	OKVIR	MIŠIČAVOST	NOGE	VIME
HR 9200977273	LINDA	5.3.2021.	88	85	81	77
AT 566599238	FLORIN	5.3.2021.	85	86	71	80
DE 0361279197	JANICA	5.3.2021.	81	76	88	79
DE 0361253728	MONA	5.3.2021.	75	77	80	78
DE 0361253748	ŠERI	5.3.2021.	83	78	85	80

Ocjena vanjštine krava općeprihvaćen je alat selekcije u svim razvijenim uzgojima. Pojedine osobine vanjštine imaju jaku povezanost s proizvodnim (mliječnost) i funkcionalnim svojstvima (zdravlje, dugovječnost, lakoća teljenja i muznost). Ocjena vanjštine podrazumijeva linearno ocjenjivanje, mjerenje i vrednovanje pojedinih osobina vanjštine prema općeprihvaćenim međunarodnim standardima i uputama (ICAR). Linearnom ocjenom moguće je uočiti eksterijerne nedostatke, te sustavnim uzgojno-seleksijskim radom uzgojiti zdravije, dugovječnije i proizvodnije krave, koje će se lako i redovito teliti. Rezultati ocjene ponajprije se koriste u sustavu genetskog vrednovanja, ali sve je izraženija primjena ovih rezultata pri izradi plana osjemenjivanja putem računalnog modela ciljanog sparivanja, kako bi se iskoristile komparativne prednosti budućih roditelja. Svrha izvještaja o linearnom ocjenjivanju simentalских i holstein krava (goveda/izvještaji) je prikaz pojedinačnih rezultata ocjene vanjštine, te njihova usporedba unutar stada i na razini ukupne hrvatske populacije. Razdoblje ocjene može obuhvaćati jednu ili više ocjena (npr. ocjena krava u zadnjih godinu dana). Na izvještaju su brojčano i grafički prikazane prosječne pojedinačne i skupne ocjene. Raspon pojedinačnih ocjena (bioloških ekstrema) iskazuje se na skali od 1 do 9, s tim da je prikazan poželjan raspon ocjena za svako svojstvo sukladno uzgojnom cilju. Na taj način uzgajivač može vrlo lako odrediti kakva je vanjština njegovih krava, te koliko je blizu ili daleko od poželjnih vrijednosti. Skupne ocjene (okvir, mišićavost - simentalска, mliječni karakter - holstein, noge i papci, vime) formiraju se iz odgovarajućih pojedinačnih ocjena, a iskazuju se u rasponu od 50 do 97 odnosno opisno nedovoljan do izvrstan. U holstein pasmini je dodatno prikazana ukupna ocjena vanjštine. Također je prikazan broj ocjenjenih grla i distribucija prema razredima skupnih ocjena u simentalскоj pasmini i ukupne ocjene u holstein pasmini, te udio čistoće vimena u simentalскоj pasmini. U završnom dijelu prikazane su skupne ocjene pojedinačnih grla.

Izveštaj uzgojnih vrijednost krava

Izveštaj uzgojnih vrijednosti krava

Posjednik:

Pasmina: simentalaska

Krava			Sve		Mlijeko						Meso			Fitnes				Vanjšina				
životni broj	ime	datum rođenja	SSI	%	IMIi	mlijeko kg.	m.m. kg	m.m. %	bjel. kg	bjel. %	IMes	ndp	klasa	dob	MTR	lak.	mrtv.	BSS	okvir	miš.	noge	vime
AT 651111138	MALI	21.3.2017.	137	73	133	1352	55	0,04	59	0,15				117				126				
HR 825555561	KIKA	20.1.2018.	136	74	130	1385	15	-0,29	57	0,19				124				133	106		144	140
AT 123455938	ANGIE	9.11.2016.	135	67	138	2421	76	-0,12	65	-0,1	95	97	99	104				118				

Legenda:

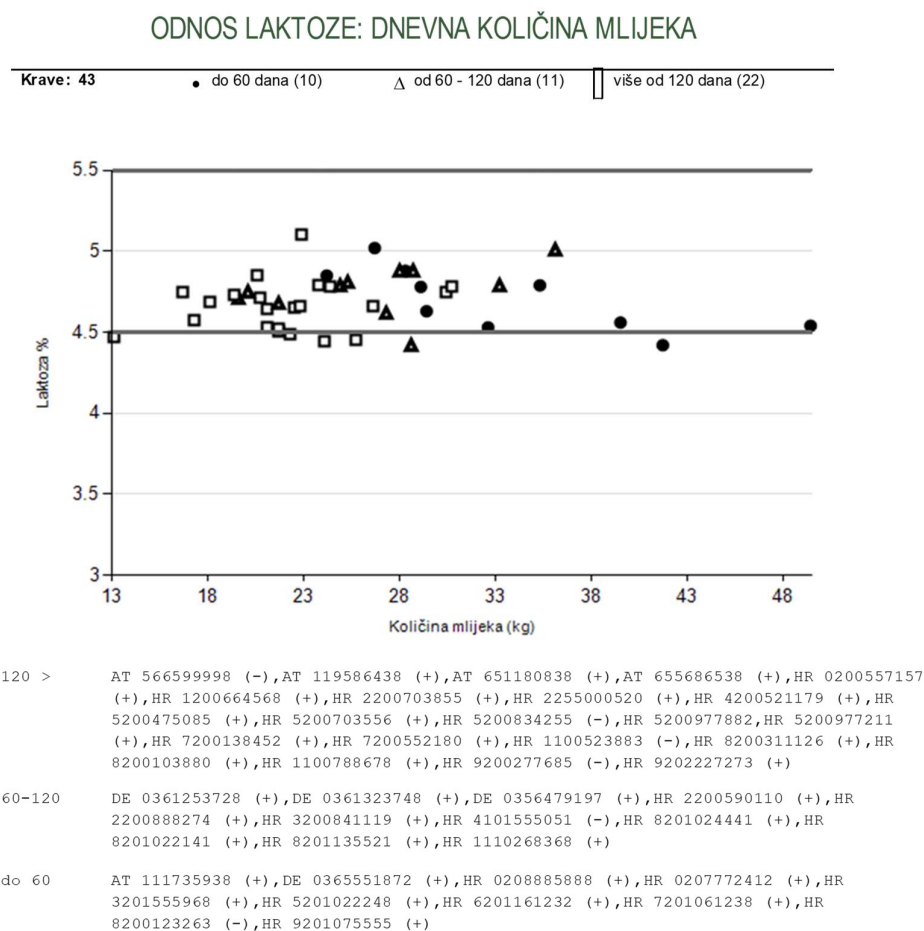
SSI - skupni selekcijski indeks, % - pouzdanost, IMli - indeks mliječnosti, m.m. - mliječna mast, bjel. - bjelančevine

IMes - indeks tovnosti, ndp - neto dnevni prirast, dob - dob pri prvom teljenju, MTR - međutelidbeno razdoblje, lak. - lakoća teljenja (p)

mrtv. - udio mrtvorodne teladi, BSS - broj somatskih stanica, miš - mišćavost (skupna ocjena)

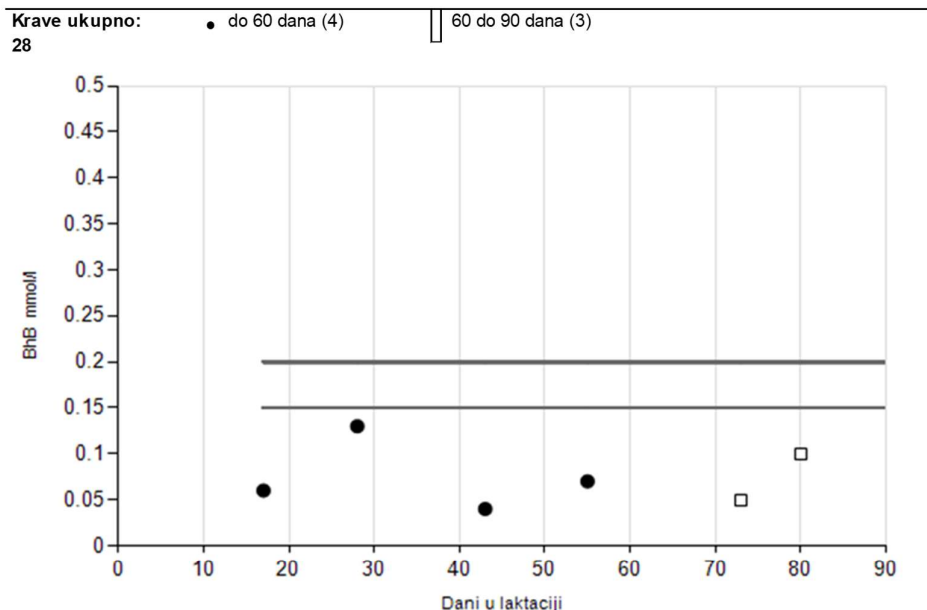
Izveštaj uzgojnih vrijednosti krava (goveda/izveštaji) pruža informacije o uzgojnim vrijednostima, koje su osnova uzgoja i selekcije. Procjena uzgojnih vrijednosti za simentalasku i holstein pasminu provodi se tri puta godišnje (travanj, kolovoz, prosinac) sukladno međunarodnim standardima (Interbull). Temelj za izračun uzgojnih vrijednosti su podaci kontrole proizvodnosti (mliječnost, tovnost, vanjšina i fitnes), pri čemu su uključeni podaci o rodoslovlju životinja iz matične knjige. Na izveštaju su prikazane krave sa izračunatim uzgojnim vrijednostima, a poredane su od najboljih ka slabijima prema skupnom selekcijskom indeksu. Ovaj indeks formiran je prema relativnom međuodnosu glavnih osobina (mliječnost : fitnes : vanjšina) sukladno uzgojnim programima. Izveštaj se kreira na razini stada (IKG), odvojeno za simentalasku i holstein pasminu. Izveštaj uzgojnih vrijednosti za simentalasku pasminu prikazuje pojedinačno po kravi sljedeće indekse i uzgojne vrijednosti: skupni selekcijski indeks (uz postotak pouzdanosti), indeks mliječnosti, apsolutne uzgojne vrijednosti za količinu mlijeka, sadržaj i količinu mliječne masti, te sadržaj i količinu bjelančevina, indeks tovnosti, indeks za neto dnevni prirast, indeks za klasu mesa, indekse za osobine fitnesa (dob kod prvog teljenja, međutelidbeno razdoblje, lakoću teljenja - p, udio mrtvorodne teladi, broj somatskih stanica) i indekse za skupne osobine vanjšine (okvir, mišćavost, noge i vime). Izveštaj uzgojnih vrijednosti za holstein pasminu razlikuje se po tome što nema indekse za meso, klasu i neto dnevni prirast (jer se ne radi procjena uzgojnih vrijednosti za ove osobine), te umjesto mišćavosti sadrži indeks za mliječni karakter. Izveštaj može pomoći uzgajivačima prilikom odabira najboljih krava za roditelje sljedeće generacije.

Odnos laktoze i dnevne količine mlijeka

Uobičajena razina laktoze je oko 4,8%. Uslijed različitih utjecaja može doći do značajnijeg promjene razine laktoze. Vrijednosti ispod 4,5% upućuju na mogućnost pojave upalnih procesa u vimenu, s obzirom na povećanu razgradivost laktoze (zbog prisutnosti mikroorganizama).

PROCJENA RIZIKA ZA NASTANAK KETOZE

< 60 dana

< 0,15 (nizak DE 0360411262 (152), HR 4201092221 (141))

>= 60 dana

< 0,15 (nizak DE 0360482224 (153), HR 0201888784 (150))

Napomena: na izvještaju su prikazane krave do 90. dana laktacije kojima je poznata vrijednost za BHB.

Ketoza je metabolička bolest intenzivnog mliječnog govedarstva koja se očituje poremećajem metabolizma ugljikohidrata i masti sa povećanom proizvodnjom ketonskih tijela u organizmu, beta-hidroksimaslačne kiseline (BHB-a), acetoacetata i acetona u mlijeku, urinu i krvi. Uzrokuje velike ekonomske gubitke zbog troškova liječenja, smanjene proizvodnje mlijeka, smanjene reproduktivne sposobnosti i povećanog broja izlučenja krava iz proizvodnje.

Proizvodnja mlijeka može biti smanjena i za 50-70% pogotovo u težim slučajevima.

Čimbenici koji utječu na pojavu ketoze u stadu su sama predispozicija preživača ketozi (metabolička predispozicija), uhranjenost (mršavost ili pretilost životinje) i neracionalna ishrana. Tri su osnovna tipa ketoze u krava, no počesto je vrlo teško utvrditi jasnu i oštru granicu budući da se često međusobno preklapaju. *Spontana ili gladna ketoza*, *Sindrom debele krave*, *Ketoza kisle silaže (Kisela ketoza, Acidozna ketoza)*. Karakterističan je i miris na aceton u staji. Naime, u dahu bolesnih životinja se osjeti miris acetona, te čitav objekt u kojoj su životinje smještene poprima isti miris. Latentna ketoza je češća i kod nje nema vidljivih znakova. Očituje se neuravnoteženom mliječnošću (velika su dnevna variranja u količini mlijeka bez vidljivog uzroka),

sklonosti ka mršavljenju uz dobar apetit i normalnu funkciju buraga i povremenom pojavom ketona u mokraći.

Životinje koje boluju od ovog oblika ketoze pokazuju slabiju reproduktivnu moć. Ovdje se prije svega misli na povećani servis period, kao i veću stopu pojave cisti na jajnicima. U prevenciji ketoze najvažnija je pravodobna reakcija ranim otkrivanjem prisutnosti ketonskih tijela u krvi, mlijeku ili urinu.

U Središnjem laboratoriju za kontrolu kvalitete mlijeka kupnjom analizatora MilkoScan 7RM omogućeno ispitivanje koncentracije beta-hidromaslačne kiseline (BHB) i acetona u uzorcima mlijeka. Razvojem i uvođenjem ove vrste laboratorijskih ispitivanja u SLKM-u omogućeno je putem brzog testa, praćenje cijelog stada na opasnost pojave ketoze u stadu na uzorcima kontrole mliječnosti. Test je namijenjen proizvođačima mlijeka kako bi inače nevidljivu opasnost u staji sveli na minimum. Redovitim praćenjem pojave povišenih koncentracija BHB-a u mlijeku kod rizičnih skupina životinja, proizvođači mogu prevenirati pojavu ketoze putem balansiranja obroka, prilagođavanjem mikroklimatskih uvjeta te pravilnim suhostajem životinja. Posjednici krava u kontroli mliječnosti, pored svih dosadašnjih HAPIH-ovih izvještaja mogu koristiti novi izvještaj o koncentraciji BHB-a po svakoj kravi u kontroli mliječnosti i pregled cijelog stada s razvrstanim kravama prema visini koncentracije BHB-a.

Plan osjemenjivanja

Ne nalazi se na web Aplikaciji za posjednike, no ovim putem želimo prikazati uslugu planskog sparivanja koju Centar za stočarstvo nudi uzgajivačima. Centar za stočarstvo je u suradnji s austrijskim partnerom Genostar Rinderbesamung GMBH i središnjim savezima uzgajivača (Središnji savez hrvatskih uzgajivača simentalaskog goveda i Savez udruga hrvatskih uzgajivača holstein goveda) nastavio projekt planskog sparivanja putem nepristranog računalnog modela. Računalni model podrazumijeva planski odabir bika za osjemenjivanje krave ili junice, s ciljem stvaranja bolje nove generacije junica.

GS AIO – Tumačenje sustava planskog sparivanja:

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

BELINDA O: FAC, MMQ: PSC 124/115 HR 9201188440 O: VITAMIN	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	WOWERO 131/121/+1231-0,27-0,14 101-93-106-114	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	HAYABUSA 124/122/+1048-0,02-0,15 104-93-114-128	HARIBO NK 124/120/+816+0,04-0,07 91-110-108-111
SUREJA O: MSC, MO: MSC 119/120 HR 9201216041 O: MARTIN	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	GS MYSTERIUM P 130/116/+848-0,18-0,07 113-114-125-111	HELIKON 138/122/+848+0,03-0,05 105-102-100-127	SEHRGUT NK 128/122/+957-0,12-0,01 95-96-106-105
BELA 100/100 HR 2201216152 O: MASIV Pp	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	SEHRCOOL 142/137/+1447-0,06-0,01 94-91-101-101	WOWERO 131/121/+1231-0,27-0,14 101-93-106-114	MONTECHRISTO NK 127/124/+1192-0,13-0,10 94-100-122-99	SEHRGUT NK 128/122/+957-0,12-0,01 95-96-106-105
BARA O: FAC, MM: TPC 118/109 HR 1201216155 O: VITAMIN	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	WOWERO 131/121/+1231-0,27-0,14 101-93-106-114	HAYABUSA 124/122/+1048-0,02-0,15 104-93-114-128	HARIBO NK 124/120/+816+0,04-0,07 91-110-108-111
SABINA MMQ: F2C 100/99 HR 5201216386 O: MOZILLA	MCFLY Pp* 142/134/+1575-0,20-0,07 104-105-101-111	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	SEHRCOOL 142/137/+1447-0,06-0,01 94-91-101-101	SEHRGUT NK 128/122/+957-0,12-0,01 95-96-106-105	HARIBO NK 124/120/+816+0,04-0,07 91-110-108-111
LINDEMA MO: FAC 128/124 HR 8201216387 O: WENDINGER	ETOSCHA NK 133/110/+610-0,22-0,03 112-112-109-118	GS EHRSAM 128/109/+968-0,01-0,01 103-103-111-115	GS MYSTERIUM P 130/116/+848-0,18-0,07 113-114-125-111	SUNRISE NK 132/123/+1003-0,07-0,05 101-103-107-115	WOBBLER NK 127/112/+814-0,26-0,07 103-110-107-106
HILDA MO: PSC 119/113 HR 4201228432 O: HURLY	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	HAYABUSA 124/122/+1048-0,02-0,15 104-93-114-128	WOWERO 131/121/+1231-0,27-0,14 101-93-106-114	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	HARIBO NK 124/120/+816+0,04-0,07 91-110-108-111
BERTA MO: B2C 128/119 HR 0201228434 O: WABAN	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	HAYABUSA 124/122/+1048-0,02-0,15 104-93-114-128	HELIKON 138/122/+848+0,03-0,05 105-102-100-127	HITBULL 124/120/+799-0,06-0,01 103-100-110-121	ETOSCHA NK 133/110/+610-0,22-0,03 112-112-109-118
BRITA MMQ: FAC 120/114 HR 3201228435 O: HURLY	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	SUNRISE 132/123/+1003-0,07-0,05 101-103-107-115	HAYABUSA 124/122/+1048-0,02-0,15 104-93-114-128	HARIBO NK 124/120/+816+0,04-0,07 91-110-108-111
SIRENA O: FAC, MSC, MMQ: DWIC 140/132 HR 2201228438 O: VARTA	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	HITBULL 124/120/+799-0,06-0,01 103-100-110-121	GS MYSTERIUM P 130/116/+848-0,18-0,07 113-114-125-111	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	HURLY NK 125/112/+797-0,26-0,06 104-103-110-115
SISI MO: FAC 134/123 HR 8201255706 O: WOBBLER	ETOSCHA NK 133/110/+610-0,22-0,03 112-112-109-118	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	GS EHRSAM 128/109/+968-0,01-0,01 103-103-111-115	MEGAHERZ 128/124/+828+0,01+0,04 95-91-109-119	ORKA NK 120/116/+486+0,14+0,00 104-105-113-109
LUCUA O: MSC 133/115 HR 4201255753 O: ETOSCHA	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	HELIKON 138/122/+848+0,03-0,05 105-102-100-127	WOWERO 131/121/+1231-0,27-0,14 101-93-106-114	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	HARIBO NK 124/120/+816+0,04-0,07 91-110-108-111
LARA O: FAC 117/108 HR 6201255757 O: VITAMIN	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	WOWERO 131/121/+1231-0,27-0,14 101-93-106-114	HAYABUSA 124/122/+1048-0,02-0,15 104-93-114-128	HARIBO NK 124/120/+816+0,04-0,07 91-110-108-111
ZAMBA MO: PSC 118/110 HR 3201282019 O: WILLENBERG	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	WOWERO 131/121/+1231-0,27-0,14 101-93-106-114	HELIKON 138/122/+848+0,03-0,05 105-102-100-127	HARIBO NK 124/120/+816+0,04-0,07 91-110-108-111
ZANDA MO: PSC 118/110 HR 0201282018 O: WILLENBERG	HELSINKI NK 128/121/+1143-0,09-0,21 101-105-100-123	WAALKES Pp* 140/133/+1370-0,11-0,04 105-93-96-119	WOWERO 131/121/+1231-0,27-0,14 101-93-106-114	HELIKON 138/122/+848+0,03-0,05 105-102-100-127	HARIBO NK 124/120/+816+0,04-0,07 91-110-108-111

GS AIO – Tumačenje sustava planskog sparivanja:

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

100/97 HR 1201162991 O: BOSMEN	ETESIAN NK 150/131/+1890-0,15-0,25 119-107-116-128-134	METROPOLIS /142/+1880-0,14-0,05 105-102-99-96-98	GALL 144/136/+1120+0,22+0,03 110-108-115-120-128	HARPER NK 143/143/+140+0,74+0,45 113-99-111-108-114	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110
121/122 HR 8201163001 O: OVERBOY	VIEWPOINT NK 145/133/+1073+0,18+0,02 96-104-120-125-129	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	GALL 144/136/+1120+0,22+0,03 110-108-115-120-128	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117
100/100 HR 8201163005 O: BOSMEN	ETESIAN NK 150/131/+1890-0,15-0,25 119-107-116-128-134	GALL 144/136/+1120+0,22+0,03 110-108-115-120-128	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110
118/120 HR 8201163007 O: BOSMEN	VIEWPOINT NK 145/133/+1073+0,18+0,02 96-104-120-125-129	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	CD LAMBEAU /138/+825+0,31+0,18 100-95-101-118-113
103/105 HR 2201163012 O: OVERBOY	ETESIAN NK 150/131/+1890-0,15-0,25 119-107-116-128-134	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	CD LAMBEAU /138/+825+0,31+0,18 100-95-101-118-113
103/114 HR 1201214302 O: OVERBOY	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	HARPER NK 143/143/+140+0,74+0,45 113-99-111-108-114	CD LAMBEAU /138/+825+0,31+0,18 100-95-101-118-113
117/117 HR 2201214309 O: OVERBOY	VIEWPOINT NK 145/133/+1073+0,18+0,02 96-104-120-125-129	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	CD LAMBEAU /138/+825+0,31+0,18 100-95-101-118-113
100/100 HR 2201214312 O: BOSMEN	ETESIAN NK 150/131/+1890-0,15-0,25 119-107-116-128-134	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	HARPER NK 143/143/+140+0,74+0,45 113-99-111-108-114
100/100 HR 8201214318 O: BOSMEN	ETESIAN NK 150/131/+1890-0,15-0,25 119-107-116-128-134	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	HARPER NK 143/143/+140+0,74+0,45 113-99-111-108-114
101/99 HR 8201214336 O: BOSMEN	ETESIAN NK 150/131/+1890-0,15-0,25 119-107-116-128-134	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	HARPER NK 143/143/+140+0,74+0,45 113-99-111-108-114
100/100 HR 8201214340 O: BOSMEN	ETESIAN NK 150/131/+1890-0,15-0,25 119-107-116-128-134	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	HARPER NK 143/143/+140+0,74+0,45 113-99-111-108-114
102/99 HR 2201214354 O: BOSMEN	ETESIAN NK 150/131/+1890-0,15-0,25 119-107-116-128-134	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	HARPER NK 143/143/+140+0,74+0,45 113-99-111-108-114
100/100 HR 4201214361 O: BOSMEN	ETESIAN NK 150/131/+1890-0,15-0,25 119-107-116-128-134	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	HARPER NK 143/143/+140+0,74+0,45 113-99-111-108-114
102/114 HR 5201214368 O: OVERBOY	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	HARPER NK 143/143/+140+0,74+0,45 113-99-111-108-114	CD LAMBEAU /138/+825+0,31+0,18 100-95-101-118-113
103/108 HR 9201214379 O: OVERBOY	ETESIAN NK 150/131/+1890-0,15-0,25 119-107-116-128-134	JAMES 137/133/+1277-0,10+0,06 105-101-104-118-117	HURRICANE 144/127/+716+0,21+0,06 104-108-105-123-123	PERSEUS NK 142/136/+764+0,24+0,19 102-97-97-117-110	CD LAMBEAU /138/+825+0,31+0,18 100-95-101-118-113

Glavne prednosti su: kontrolirani i brži genetski napredak, uvažavanje komparativnih prednosti roditelja, kontrola uzgoja u srodstvu, izbjegavanje sparivanja krave i bika koje u pedigreu imaju iste genetske defekte, ravnomjerno korištenje najboljih bikova itd. Tijekom 2020. godine napravljeno je skoro 800 izračuna u stadima simentalске i holstein pasmine, čime je ostvaren značajan napredak. Raduje činjenica kako se ovakav planski pristup primjenjuje u većini većih stada. U nekima od njih izračun je napravljen 2-3 puta tijekom godine, dakle prilikom svake nabave sjemena novih bikova. Tako uzgajivači imaju stalnu mogućnost primjene jedne od najboljih uzgojnih praksi u razvijenim uzgojima.

4. REGISTAR REPRODUKCIJSKOG MATERIJALA

Registar reprodukcijskog materijala domaćih životinja je elektronska baza podataka o reprodukcijskom materijalu goveda (sjeme, jajne stanice i zameci), koja je sastavni dio JRDŽ-a. Registar reprodukcijskog materijala sadrži podatke o proizvodnji, prometu, uporabi i skladištenju reprodukcijskog materijala goveda. Obvezu upisa podataka u Registar reprodukcijskog materijala imaju svi subjekti koji proizvode i/ili prodaju reprodukcijski materijal, te obavljaju umjetno osjemenjivanje i/ili prijenos jajnih stanica i zametaka, kao i posjednici bikova u prirodnom pripustu.

Prirodni pripust

Uzgajivač/posjednik bika u prirodnom pripustu sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja (NN115/2018) treba voditi evidenciju o prirodnom pripustu i upisati podatke u Registar reprodukcijskog materijala, koji se nalazi u web aplikaciji za posjednike. Pored toga potrebno je voditi evidencije o prirodnom pripustu, a obrasci se mogu pronaći na web stranici HAPIH-a ili zatražiti u područnim uredima CS HAPIH-a.

U slučaju ako se u stadu istovremeno drži više bikova potrebno je voditi dodatnu evidenciju iz koje je vidljivo razdoblje u kojem se bikovi drže u stadu i s kojim plotkinjama. Nadalje, ako na gospodarstvu postoji više posjednika (IKG-ova) onda je potrebno voditi odvojene evidencije prema IKG-u. U slučaju korištenja bika iz drugog gospodarstva (JIBG) potrebno je u JRDŽ-u napraviti premještanje (migraciju) bika na JIBG s kravama, uz poštivanje propisanih veterinarskih uvjeta. Posjednik bika također može registrirati novi IKG na JIBG-u posjednika krava i zatim izvrši migraciju na taj IKG. Posjednik ili posjednici (ako ih je više) također trebaju voditi evidenciju o prirodnom pripustu goveda. Sličan postupak se provodi u slučaju ako krave migriraju na gospodarstvo koje drži bika.

Umjetno osjemenjivanje

Uzgajivači koji sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja (NN115/2018) mogu obavljati umjetno osjemenjivanje u vlastitom stadu dužni su podatke o obavljenim osjemenjivanjima upisati u Registar reprodukcijskog materijal. Prvi korak je preuzimanje pošiljke sjemena prethodno registrirane od strane distributera sjemena iz čega nastaje stanje sjemena (skladište), a zatim se upisuju podaci o osjemenjivanju. Detaljne upute mogu se pronaći u web aplikaciji za posjednike u DOKUMENTI I UPUTE (Registar reprodukcijskog materijala – uputa za posjednike).

	UPUTA ZA UZGAJIVAČE MLIJEČNIH I KOMBINIRANIH PASMINA GOVEDA	Uputa
		CS/OGO/UP-03/0